

om de Fordele, som Sorø Skole frembyder, og som kjøbes med betydelige aarlige Udgifter, skulle være indskrænket til det ringe Antal, som nu kan faae Huusly og Kost paa selve Academies. Da det ærede Medlem gjorde denne Anbynding, tillod jeg mig at gjøre den Bemærkning, at saa burde man i alt Fald udvide Opdragelsesanstalten, hvis man vilde indskrænke de Skoleføgendes Antal, men det meente det ærede Medlem ikke vilde være rigtigt, thi man skulde ikke anstaafe „altfor store Fabrikker“ af den Art, og han meente, at det allerede nu var besværligt nok at holde Opdragelsesanstalten i rigtig Orden. Jeg troer ikke, dette er ganske rigtigt; jeg er overbevist om, at det vil være ligesaa vel muligt at have en Opdragelsesanstalt, der rummer 100, som at have en, der rummer 64. De eiendommelige Mangler, der knytte sig til enhver Opdragelsesanstalt, ere ikke saaledes afhængige af selve det Tal af Elever, der findes; de kunne ikke undgaaes derved, at man formindster Antallet, og de voxe ikke i nogen kjendelig Grad derved, at Antallet forøges. Jeg troer virkelig, at der kunde være stor Opfordring til at undersøge, om man ikke burde udvide Opdragelsesanstalten i Sorø, men i alt Fald er der een Ting, som jeg ved denne Leilighed skal gjøre opmærksom paa, og det er, at naar man her taler om, at man har været saa særdeles rundhaandet imod Sorø Academi — det vil da sige ved at bevilge af de Midler, der allerede fra gammel Tid ere givne dertil — saa overseer man et væsentligt Punkt, nemlig at Rigsdagen paa et tidligere Standpunkt af det constitutionelle Liv har forislaaret den Udgift, som var beregnet paa at gjøre Opdragelsesanstalten mere lig et stort Familiehuus, end den har været i de senere Aar. Derved er der begaaet en stor Feil. Netop forbi en Opdragelsesanstalt som denne har et føleligt Savn af alt Familieliv, og jeg kunde gjerne sige af al kvindeelig Omgang, som paa Børn og unge Mennecker udøver saa stor og gavnlig Indflydelse, netop derfor er det af stor Vigtighed, at festsabelige Elementer findes der. Academies skal ikke blot være en Skole og en Tvangsanstalt, men det skal være et Hjem for sine Elever. Sorø Academi har tidligere i mange Aar været et festsabeligt Samlingspunkt

for hele Eggen, og der var paa Sorø Academies Budget opført en Post, hvis Formaal var at bringe de unge Mennecker, som laae paa Akademiet, i festsabelig Omgang med Egenens Familier. Man har strøget Endeel bort af det Beløb, som hidtil var brugt dertil, og deri har man gjort feil, dobbelt Feil, fordi denne Foranstaltning af Bevillingsmagten har maattet udøve en Indflydelse paa den Aand, hvori Sorø Academies Opdragelsesanstalt senere er bleven bestyret, thi Characteren af et Hjem og et hjært Hjem for Eleverne maa mere og mere forsvinde, naar Akademiet saaledes betragtes alene som en Opdragelsesanstalt, blot som en Skole, hvorfra det skal være Eleverne tilladt at gjøre hver Fridag til en Ferie og ved enhver Leilighed at søge bort. I saa Henseende har man altsaa ikke været saa skynderlig rundhaandet imod Sorø Academi; det er denne Bevilling, ganske vist ikke nogen stor Bevilling, som tidligere er strøgen, men som utvivlsomt burde vende tilbage.

Nu at komme ind igjen paa Sorø Academies hele Stilling er rigtignok risicabelt, eftersom der af et æret Medlem er stillet mig endog en pavelig Orden i Udset som Løn for mine Bestræbelser i denne Retning. Det ærede Medlem staaer imidlertid vel ikke i saa intim Forbindelse med Pave Pius den Niende og det pavelige Hof, at jeg kan være sikker paa, at hans Anviisning vil blive honoreret; men han gav mig en anden Anviisning, som han selv kan sikke mig vil blive honoreret, nemlig den, at naar jeg vilde vælge, hvad Sorøes Penge skulde bruges til, vilde han være saa velvillig imod mig, i alt Fald at tage særdeles stort Hensyn dertil. Det er omtrent som at sige til et Mennecke: „Du skal slaases ihjel, min Ven! Dien Dødsmaaden kan Du selv vælge.“ Naar et saadant Valg stilles, hænder det imidlertid undertiden, at den Ene er lige saa fliffig som den Anden og vælger at døe „af Alderdom“. Paa en noget lignende Maade vil jeg ogsaa tillade mig at benytte den Anviisning, som det ærede Medlem har givet mig. Og saa jeg vil, at Sorø Academies Midler skulle bruges istedetfor at lægges hen, og da det ærede Medlem vil være saa god at lægge Vægt paa mit Raad i saa Henseende, skal jeg sige